

מנחות צו

משה שווערד

1. ספר איזוהו מקומן

מסוכן הוא - הנה בב"ק דף ס: איבעיא מהו להציל עצמו בממון חברו, ר"מ דמיבעיא התם לענין איסור והיתר ולא רק לענין חיוב תשלומין, וא"כ יש לעיין איך היה מותר להציל עצמו בממון הקדש - ע"י חי הגרו"ס. |

2. ספר איזוהו מקומן

ור' יהודה ור' שמעון בגמרא פליגי - רעק"א בכור"ח (הונא נרמנ"ס הולאם הר"ש פרנקל הל' תמו"מ ת. ת.) תמה אמאי מסיק דבגמרא פליגי, הלא מחלוקתם הוי אם מרת יבש נתקדשה ולעיל נז: מקרא נפקא ליה. עלכן מגודל הקושיא הוא מפרש דכוונת הש"ס דפליגי רק בתנור אם הוא מקדש ולא בשאר כלי יבש, ובגמרא פליגי, ע"ש. והנה כן משמע כהריא ברש"י (ד"ה גמ' פליגי) דמחלוקתם רק בתנור מקדש, ויעוי כטה"ק ובעול"ש על רש"י לעיל צה: (ד"ה אף כ') שכתבו דאף מדברי רש"י שם מוכח שרק בתנור מקדש פליגי.

3. רע"ב על מסכת מנחות פרק יא משנה ד

ר' יהודה אומר שלא תטעה - בין שתי הלחם ללחם הפנים בין בשיעור אורך ורוחב בין בשיעור הקרנות, בשתי הלחם ארכו שבעה ורחבו ארבעה וקרנותיו ארבע אצבעות, וסימנך ד"ד. ולחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה וקרנותיו שבע אצבעות, וסימנך יה"ו. **וזכרו של ר' יהודה לתת סימנים, כמו דצ"ך עד"ש באה"ב**

4. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן כב

ב) בסילוק בזיכין והלחם מהשלחן בשבת נראה מיומא (כ"ד ע"ב) דסילוק הלחם היה קודם סילוק בזיכין דמקשינן שם זר שסידר את השלחן ליחייב ואמרינן איכא סידור בזיכין וכתב רש"י ז"ל דאיכא בתריה סידור בזיכין ומש"ה אין סידור הלחם עבודה תמה דיש אחריה עבודה וכיון דסידור הלחם היה קודם סידור בזיכין א"כ ע"כ ה"נ סילוק הלחם היה קודם סילוק בזיכין דהסידור והסילוק היו כאחד דטפחו של זה בצד טפחו של זה כדאמרינן בפ' שתי הלחם (צ"ט ע"ב) ויש לעיין הא סילוק בזיכין חשיב קמיצה על הלחם וכיון דבשעת סילוק בזיכין כבר אין הלחם על השלחן מה שייך דהוי קמיצה על הלחם הא בעינן קמיצה מע"ג שלחן כמ"ש תוס' מנחות (צ"ו ע"א) ד"ה והאיכא:

ונראה דאפילו מסלק תחילה הלחם ואח"כ הבזיכין מ"מ הוי כקמיצה דסילוק הלחם עצמו עושה קמיצה דל"ד לשאר קמיצות דצריך לברר איזה לקומץ ואיזה לשיריים משא"כ בלחם הפנים כיון דבריר קומץ דידיה והקמיצה היא רק ההפרדה חלק גבוה מחלק הדיוט מה שמפרידן זה מזה א"כ אין נ"מ בין אם מסלק הבזיכין בין מסלק הלחם כיון דעכ"פ מפריד הלחם מן הבזיכין חשיב קמיצה וגם אם יפרק הלחם והבזיכין יחד מן השלחן ג"כ נראה דמהני אע"ג דאינו מפריד הבזיכין מן הלחם דאף כשהן על השלחן הרי הן מופרדין דהלבונה מונחת בבזיכין רק דהשלחן מצרפן וכשמסלקן מן השלחן הרי הן מופרדין והוי קמיצה, וכן במנחה נראה דאם קמץ בתוך כלי ועדיין לא העלה אינה קמיצה ויכול לחזור ולקומץ אבל אם לאחר שקמץ בתוך הכלי יטול הקומץ יחד עם השיריים מן הכלי יהיה קמיצה דלאחר שקמץ כבר הקומץ מובדל מן השיריים רק כל כמה דלא העלה מן הכלי אינה קמיצה דהכלי מצרפן אבל לאחר שסילקן מן הכלי חשיב מופרש וה"נ בבזיכין דבריר קומץ דידיה רק כ"ז שהן על השלחן הוי כקמץ ועדיין לא העלה מן הכלי דעדיין אינה קמיצה וכשמסלק הבזיכין יחד עם הלחם מן השלחן הוי קמיצה וכ"ש אם מסלק הלחם תחילה דחשיב קמיצה אך מלשון הש"ס מנחות (ח.) מנחה שנקמצה בהיכל כשרה שכן מצינו בסילוק בזיכין משמע דע"י סילוק הבזיכין נעשית הקמיצה ולא ע"י סילוק הלחם וצ"ע:

ובעיקר מה דמשמע מהיהא דיומא דסילוק הלחם היה קודם סילוק בזיכין יש לעיין דזה אפשר רק לאבא שאול במנחות (צ"ו.) דהבזיכין היו מונחין **אצל הלחם** אבל לרבנן דהבזיכין היו על הלחם א"כ איך אפשר לסלק הלחם קודם הבזיכין ולסדר ע"כ צריך הלחם קודם הבזיכין כיון דצריך לסדר הבזיכין על הלחם ע"כ נראה לומר דלעולם הקמיצה היתה ע"י סילוק בזיכין ולא ע"י סילוק הלחם דסילוק הבזיכין היה קודם סילוק הלחם וסידור הלחם היתה קודם סידור הבזיכין כדמוכח ביומא וזה דאמרינן בפ' שתי הלחם (צ"ט ע"ב) דטפחו של זה בצד טפחו של זה ע"כ לא קאי על הבזיכין אלא על הלחם ואע"ג דלחם בלא בזיכין אינו כלום מ"מ מקיימין לחם לפני תמיד כיון דאי אפשר להקדים סידור הבזיכין יותר וכל מה דאפשר למיעבד עבדינן וצ"ע בזה:

אמרינן במנחות (צ"ט ע"ב) דד' כהנים נכנסין שנים בידם שני סדרים ושנים בידם שני בזיכין וד' כהנים מקדימין לפנייהם שנים ליטול שני סדרים ושנים ליטול שני בזיכין ע"ש והנה זה דלסילוק בזיכין צריך ב' כהנים ולא סגי בכהן אחד י"ל משום דסילוק בזיכין הוי כקמיצה ופסולה בשמאל א"כ ליטול ב' בזיכין צריך ב' כהנים וכן בהולכתן אח"כ להקטרה הוי כהולכת הקומץ להקטרה דהוי עבודה וצריכה ימין כדאמרינן בזבחים (י"ד ע"ב) וכן זה דצריך ב' כהנים לסידור ב' בזיכין ולא סגי בכהן אחד שישא אחד בימינו ואחד בשמאלו י"ל ג"כ משום דסידור הבזיכין עבודה היא כדאמרינן ביומא (כ"ד ע"ב) וצריכה ג"כ ימין כשאר עבודות המעכבות כפרה ...

והנה ביוה"כ שחל להיות בשבת דהכ"ג מקריב אף מוספי שבת ובסדר אתה כוננת אמרינן דאף מסדר את השלחן ומקטיר את הבזיכין ע"ש הנה סילוק הלחם ודאי אינו עושה כ"ג דאין זו עבודה אבל סילוק בזיכין ודאי צריך להיות בכ"ג זהא עבודה היא כמו קמיצה ויש לעיין איך הוא מסלק הבזיכין וגם מסדרן הא אי אפשר אלא בזה אחר זה ובעינן טפחו של זה בצד טפחו של זה וכן סידור ב' הסדרים וב' הבזיכין אי אפשר להיות אלא בזה אחר זה דהא צריך להיות בימין ומש"ה בעלמא מצרכינן ב' כהנים ואפשר כיון שצריך להיות בכ"ג מבטלינן מצות תמיד שלא יהא שלחן בלא לחם:

5. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן ג

והנה רש"י ז"ל זבחים (צ"ו ע"א) נראה דפליג על התוס' דאמרינן שם בתנור כיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפייתן בתנור וקדושתן בתנור הו"ל כ"ש וכתב רש"י ז"ל וקדושתן בתנור שאין נעשין בכלי שרת לפי שאין טעונין שמן כדאמרינן בפ' שתי הלחם לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים דתנור מקדש להו עכ"ל א"כ הטעם דתנור מקדש להו לפי שאין נעשין בכ"ש אחר קודם דאין בהם מתן שמן היינו דס"ל דמידת יבש לא נתקדשה ולח אין בהם ומש"ה ע"כ התנור צריך לקדשן ומוכח דאם היה להם כ"ש אחר קודם לכן היתה מקדשתן אף ליקרב ולא אמרינן דגמירא לן דהתנור צריך לקדשן ולא כלי אחר והנה יש לעיין ע"ז אם כל הטעם דהתנור מקדש הוא רק משום דליכא כלי אחר לקדשן יקדשם השולחן כמו למ"ד שולחן מקדש וע"כ משום דהכא גמרי להו דהתנור מקדש וכדאמרינן במנחות (צ"ו ע"א) ועכ"פ ליקרב צריך דוקא התנור לקדשן א"כ ל"ל לטעם דאין בהם מתן שמן:

ונראה לומר דבר חדש דמאן דס"ל תנור מקדש ס"ל ג"כ דשולחן מקדש רק דס"ל דבעינן ב' קדושות דקדושת התנור מכשירן ליסדר ע"ג השולחן והשולחן מקדשן שיהו ראויין להקרבה להקטיר עליהם הבזיכין דסידור השולחן ג"כ עבודה היא וביומא (כ"ד ע"ב) אמרינן דזר שסידר את השולחן היה חייב מיתה אילו היתה עבודה תמה א"כ צריך קידוש שיכשיר הלחם לאותה עבודה וזהו התנור מקדשו ובוה פליגי ר"י ור"ש דמאן דס"ל תנור מקדש ס"ל דהלחם טעון קידוש להכשירו ליסדר ומאן דס"ל דשולחן מקדש ולא תנור ס"ל דא"צ הלחם קידוש ליסדר על השולחן וא"כ סגי בקדושת שולחן ואמרינן דבגמרא פליגי אך אם היה ללחם כ"ש אחר קודם אפיה לא היה צריך התנור לקדשו דלא ס"ל דבעינן דוקא תנור:

6. ספר יד דוד

לא סדור הקנים ולא נטילתם דוחה את השבת. רש"י כתב לקמן [צו, א] דהאי טלטול לאו משום שבות הוא אלא דמחוי כסותר ובונה. וצריך להבין אטו זה לאו שבות הוא, דהא ודאי לאו סותר ובונה ממש הוא אלא דמחוי, וא"כ עכ"פ לא הוי אלא שבות. ונראה דדעת רש"י לחלק בין שבות קל דאין לו עיקר בדאורייתא, כגון טלטול מוקצה, דהוא שרי במקדש, אבל מאי דהוה משום סרך מלאכה דאורייתא אפילו במקדש אסור, ועיין מה שאכתוב בזה בגמרא. והתוספות חלקו עליו, וכתבו דכמה שבותין מצינו במקדש כגון ציר העליון, ובאמת שזו ראייה לרש"י כיון דשם נמי הוי משום בונה ולהכי אסור א"כ הכא נמי. /

7. ספר איזהו מקומן

ר"י אומר לא היה שם מניפין אלא מסנרתו של שולחן מעמדת את הלחם - צ"ל דסבירא ליה כמ"ד כתיבה פרוצה דאילו למ"ד כספינה רוקדת בעינן לסניפין להעמיד הלחם כדלעיל צד, ומכאן סייעתא להרמב"ם שפסק כתיבה פרוצה [עי' בדברינו בגמ' לעיל ריש צה.]. - שפ"א, וכ"כ בחי' הגרו"ס.

8. שפת אמת על מנחות דף צו/ב

שם בגמ' ר"י א' לא הי' שם סניפין אלא מסגרתו מעמיד הלחם. צ"ל דר"י ס"ל כתיבה פרוצה דלמ"ד כספינה רוקדת לא נגע המסגרת בלחם כלל וגם חכמים משמע דמודין בזה לר"י רק דהשיבו מסגרתו למטה היתה. ויש מכאן ראי' לשיטת הרמב"ם דפוסק כתיבה פרוצה וכמ"ש לעיל דתנאי היא. דהא ר"י וחכמים כאן ס"ל הכי. ומאי דאיתמר לעיל תנאי כמ"ד ספינה רוקדת היינו לומר דתנאי היא וכמ"ש לעיל מזה:

9. ספר מנחת חינוך - מצוה קס - אות יח

[יח] ועיין צ"ח בשיטת ר' תנינא סגן הכהנים אות קל"ב חידש דבר נפלא, הא דאין כלים מקבלין טומאה רק מאב הטומאה ולא מראשון ושני כמו שכתבנו [לעיל אות י"א], זה דוקא בכלי חולין, אבל כלי שרת למאן דאמר עצים ולבונה מקבלין טומאה מן התורה מוהבשר [ויקרא ז', י"ט] ולא הי' אסמכתא רק דרשה גמורה, וחיבת הקודש דאורייתא כמו שכתבתי לעיל בחיבורי זה [מצוה קמ"ה אות ו'] אם כן כיון דעצים מקבלין טומאה דחיבת הקודש משוי להו אוכל, לא גרעו כלים מאילו הי' חתיכת עץ או מתכות דהיו מקבלין טומאה מהם אפילו קודם שנעשו כלים בתורת אוכל, דחיבת הקודש משוי לדבר גוש אוכל עיין בחולין ל"ו ע"ב, א"כ לא גרע אם עשאו כלי, ולא יצא מתורת חיבת הקודש דהוי כמו אוכל, א"כ אף כלים דינם כאוכלים ומקבלין טומאה מראשון ושני, וגם טבול יום פוסל כמו אוכלים, ודברי פי חכם חן ושפתים ישק, עי"ש מה שהקשה על זה. ונתיישבתי לדברי הגאון הג"ל דחיבת הקודש משוי אף לכלים אוכלים, א"כ בודאי כיון דנחשב אוכלים אין להם טהרה במקוה כמו אוכלים, ובאמת מבואר כמה פעמים בש"ס, ובהגיגה כ"ו ע"א מפורש במשנה דכל הכלים שהיו במקדש היו טעונין טבילה חוץ ממזבח, עי"ש. ועיין פסחים ק"ט ע"ב שלחן של מקדש של פרקים היה, דאי לא אמתא באמתא היאך מטבילין, ועוד כמה מקומות, ולדבריו לא מהני בכלי שרת טבילה כלל כיון דמשוי ליה אוכלא ובאכולין לא מהני טבילה. ולחלק דמשוי ליה אוכלים לענין טומאה ולא לענין טבילה ודינו לטבילה ככלים, זה אינו סברא כלל, כיון דמשוי ליה לענין טומאה הוא הדין לענין טהרה במקוה. ועוד תמוהים לי דבריו, דבסוף חגיגה מקשה בש"ס שם על המשנה דאומרים להם הזהירו שלא תגעו בשלחן, ותיפוק ליה דכלי עץ העשוין לנחת אין מקבלין טומאה, ולדבריו הא מקבל טומאה כמו חתיכת עץ (ע"ש מ"ש) מתורת אוכל, א"כ שפיר אומרים להם הזהירו בשלחן, ואפילו למאן דאמר חיבת הקודש דרבנן, עכ"פ מדרבנן טמא, על כן אומרים להם וכו' וכל טומאת עם הארץ הוא רק דרבנן. ועיין ר"מ פ"א ממטמאי משכב ומושב ובמשנה למלך פט"ז מטומאת אוכלין ה"י, אלא על כרחך כמו שאמר בנו הרב ז"ל [שם בצ"ח] אות קל"ג] דלא שייך אלא בעצים ולבונה דהוי אכילת מזבח. ומה שהקשה [שם] ממנחות יש ליישב, וכבר כתבתי לעיל. אבל זה ברור דבכלים לא שייך זה מסוגיא דחגיגה שהבאתי דמקשה כלי עץ העשוי לנחת, ונהי דאינו מטמא מתורת כלי עץ נטמא מחמת טומאת אוכלין, וגם היאך מהני טבילה, והדברים ברורים בעזרת השי"ת. עד כאן כתבתי בקיצור נמרץ, ואי"ה בכל מצוה מהמצוות יבואר יותר, וכל זה פחות מטיפה מהים הגדול בענינים אלו, עי"ש:

10. שפת אמת על מנחות דף צו/ב

שם בגמ' הטהור מכלל שהוא טמא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים. וקשה הא בלא"ה בשעת מסעות מטלטלין אותו ותל' התוס' אין מובן כלל. ותו קשה דבמדבר לא הי' עליות רגלים. [כמ"ש ברמב"ן פ' ראה בפ"י הפסוק ל"ת כו' אנחנו עושים] ולכן נראה דכל הטהור מיותר הוא רק ללמד דגם שלחן דבהמ"ק שייך בי' טומאה ע"י שמגביהין לעולי רגלים כנ"ל. [וכן משמע לעיל (כ"ט).] דהטהור יתירא הוא ולהכי הוא דאתי לכדר"ל. אכן בתו"כ דרש"י על טהרו של שלחן כמ"ש רש"י פ' אמור ע"ש]:

11. ספר יד בנימין

דף צ"ז ע"ב בגמ' על השלחן הטהור טהור.
מכלל דאיכא טמא אלא
מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים וכו'. כס'
שפ"א הקשה הא דמדבר לא הי' רגלים וכמ"ש
הרמב"ן ז"ל פ' ראה יעו"ש, ונראה דנהי
דמדבר לא הי' רגלים מ"מ הי' לפעמים
שכרנס אנשים רוצין להקריב קרבנותיהן וכל
פעם כשהי' מתאסף קהל רב הי' מגביהין
השלחן ומראין צ' לחם, ומאי דנקט עולי רגלים
היינו משום דלא שכיחא שמתאסף עם רב.
ועי"ל דקרא אחי על זמן ציהמ"ק שהי'
עולי רגלים ואף דפסטי' דקרא בשלחן

12. שו"ת רדב"ז חלק ו סימן ב אלפים קעח

שאלת ממני ידיד נפשי עלה דהא דאמרינן בפ' חומר בקדש מלמד שמגביהין את השלחן ומראין בו לעולי רגלים ואומר להם ראו חבתכם לפני המקום סילוקו כסידורו דאמר רבי יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים כסלוקו סדורו שנאמר לשום לחם חום ביום הלוקחו וכתבה הרמב"ם פ"א מהל' מטמאי משכב ומושב. וקשיא לך הרי ישראל לא היו נכנסין אפי' בין האולם ולמזבח ואיך יראו אם הוא חם או צונן ואפי' לפי מה שפירשו התוס' שהיה רך ולא דוקא חם מ"מ איך יכירו אם רך או יבש והם עומדים מרחוק:

תשובה אמרו משמו של הריטב"א ז"ל שהיה עולה הבל מהלחם ובזה היו מכירים שהוא חם ועדיין לא ידענו אם זה הנס היה תדירי או דילמא בזמן עולי רגלים ובשלמא שיהיה חם היה קצת צורך כדי שיתהנו האוכלים בלחם חם אבל שיעלה הבל למה ועוד שלא ראיתי מימי עולה הבל מהלחם אפי' כשהוא חם אלא בזמן שחותרים אותו וצריך הוא ז"ל לומר שהכל היה בכלל הנס. אבל לדעתי אין צורך אלא כך היא הצעתן של דברים כי בשבת שבתוך המועד סמוך לסדור לחם הפנים היו מגביהין את השלחן ומושכין אותו מעט לצד פתח ההיכל כדי שיראו אותו מרחוק שהרי היה נותן /נתון/ לצד צפון ועדיין הוא לפנייהם אבל לא היו

מניחין אותו לחוץ ומיד היו הכהנים מסדרין הלחם החדש ומוציאין הישן ומראין אותו לעולי רגלים ראו חיבתכם לפני המקום

שעברו עליו ח' ימים ועדיין הוא חם והוא עושה נס זה שאתם חביבין לפניו ואפילו בעצרת אם לא חל בשבת אפשר היו מתעבים לראות הנס ואם לא התעכו כבר הכירו הנס מהרגלים שעברו. ולא היו יכולים להוציאו משם להטבילו משום דכתיב לחם פנים לפני תמיד ולפיכך היו אומרים הזהרו שלא תגעו בשלחן ופירש"י ז"ל והתוס' לכהנים עמי הארץ שהיו נכנסים להשתחוות היו מזהירים. וא"ת למה לא עשו ב' שלחנות שאם יטמא האחד יביאו השני כשאר כל הכלים דתנן כל הכלים שהיו במקדש יש להם שניים ושלישים שאם נטמאו הראשונים יביאו שניים וי"ל דבשעה שהיו מגביהים הלחם מעל הראשון להניחו על השני אינו על השלחן לפני תמיד וטומאת אחרת בהיכל לא שכיחא אלא טומאת ע"ה וכבר היו מזהירים אותם שלא יגעו. וא"ת אחתי אם נטמא ממש מה תקנה יש להם וכ"ת שאינו מקבל טומאה מן התורה הא ודאי ליתא דהא כתיב שלחן הטהור מכלל דמקבל טומאה וי"ל שהיו מקדשים אחד משלחנות הזהב אשר היו בפתח ההיכל ומכניסין אותו בהיכל ונותנים עליו הלחם ולהך פורתא לא חישינן כיון דלא אפשר בלאו הכי ומטבילין את השלחן הטהור ומחזירין אותו למקומו ושלמה עשה עשרה שלחנות ומ"מ פשטא דמתני' דכל הכלים שהיו במקדש יש להם שניים וכו' משמע אפי' שלחן ואפ"ה היו מזהירין שלא יגעו בו משום דבעינן לפני תמיד וכדכתיבנא וליכא לפרושי שהיו מגביהים אותו ומוציאין לחוץ. חזק דא"כ לא היה צריך רש"י והתוס' לימא לכהנים עמי הארץ היו מזהירין הנכנסים להשתחוות בהיכל וכ"ת שלא היו מוציאים אותו אלא חוץ לפתח ההיכל עדיין הקושיא במקומה עומדת איך היו מכירים ישראל מרחוק אם הלחם חם או לא ותו מפני שירא ישראל את השלחן היו עוברים אקרא דכתיב לחם פנים לפני תמיד. ותו אם היה אפשר להוציאו למה היו מזהירים שלא יגעו בו וטבלו אותו כשאר כל הכלים דאין סברא לחלק בין זמן מעט לזמן מרובה. ותו אם היו מוציאים אותו למה היו צריכים להגביהו הרי רואים אותו כל העומדים בעזרה ובשלמא לפי מאי דפרישנן שהיו ממשכינן אותו מן הצפון לפתח ההיכל היינו שהיו צריכין להגביהו כדי שיראו אותו. ותו דאפי' תימא שהיו מוציאים אותו עד עזרת ישראל עדיין לא תירצנו הקושיא שהרי היו מזהירים אותם שלא יגעו בשלחן ואיך יכירו אם הלחם חם או לא אלא הנכון מה שכתבתי שלא היו מוציאין אותו מן ההיכל [אלא משכו את השלחן לצד הפתח] ומראים אותו לעם ואומרים להם ראו כמה חבתכם לפני הקב"ה שעושה לכם נס זה שעדיין הלחם חם ומיד מסדרים המערכה ומוציא הלחם ורואים שעדיין הוא חם כיום סדורו והיינו דאמרינן ביומא פ"ק לחם הפנים ניסי דבראי הוא שהכל היו רואים את הלחם חם ומכירין הנס והוא מכלל הנסים הידועים לכל. **ומה שכתב רש"י ומגביהים אותו ומוציאים אותו לחוץ לא שהיו מוציאים אותו חוץ להיכל אלא מוציאים אותו חוץ למקומו שהיה נתון בצפון ומוציאים לצד הפתח כדי שיראו אותו.** א"נ מוציאים אותו לחוץ לא קאי אשלחן אלא אלחם שהיו מוציאים אותו מיד כדי שיראו הנס שעדיין הוא חם דאי לא תימא הכי קשיא לרש"י מדידה אדידיה שכתב לכהני ע"ה היו מזהירים:

13. ספר איזהו מקומן-כ"ט.

מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראים להם לחם הפנים וכו' :

א] עד היכן היו מקרבין השולחן, וכיצד היה ניכר חום הלחם :

כתבו השטמ"ק לעיל כו: (לוח ו') והמיוחס לרשב"א שם: דהיה מותר לישראל אותה שעה להכנס בכל העזרה עד להיכל, ומשמע שהיו מקרבין השולחן רק עד פתח ההיכל, ודעת חס"י חגיגה ריש כו: אין נראה שהיה מותר לישראל ליכנס עד להיכל, וא"כ צ"ל שהיו מוציאין השולחן מההיכל לעזרה, ועי' בזה יד רוד, והערה קפה-קפו לכנסת הראשונים.

ובדעת רש"י - הדבר תלוי בגירסת רש"י יומא כא: (ד"כ שמגביהין לוחו) שפירש "ומראין אותו לחוץ", ובמהדורת עוז והדר ציינו דיש גורסין בדבריו "מוציאין אותו לחוץ".

14. ספר איזהו מקומן-כ"ט.

<p>א] טעם לנס זה:</p> <p>כתב העיין יעקב על ע"י ח"ל "אפשר דלחם הפנים היה מרמז על נתינת התורה, ולכן היו לו שני פנים לרמז כי פנים בפנים דבר ה' עמכם, ולכן ביום השבת יערכנו כי לכו"ע בשבת ניתנה התורה, וזה להראות חבתכם שהיה חם כסידורו, להראות שעדיין חביבתא גבן כיום קבלת התורה עצמה", עכ"ל.</p> <p>[ונראה שהוא על דרך מש"כ רש"י עה"ת (דברים יא, יג), עה"פ "אשר אנכי מצוה אתכם היום" - שיהיו עליכם כחדשים כאילו שמעתם בו כיום].</p>	<p>ב] מדוע הוצרכו בכמה מקומות לראוג שלא יתעפש הלחם, והלא היה נס שנשאר חם תמיד?</p> <p>הנה ביומא לח. מבואר שאומנות המיוחדת של בית גרמו היתה שלחם הפנים שהיו אופין לא היה מתעפש. וצ"ע הלא בלאו הכי היה נס בלחם הפנים שנשאר חם כיום הלוקחו. גם צ"ע אמאי הוצרכו לקנים בשולחן כדי שלא יתעפש הלחם [מתני' לקמן צו]. כיון שהיה נס שישאר חם תמיד.</p> <p>ותירצו תו"י ותוס' הרא"ש ביומא שם, דמ"מ מה שאפשר בידי אדם אין הקב"ה עושה דרך נס. וכ"כ מהרש"א ח"א שם דאין סומכין על הנס. ובהגהות מהר"ץ חיות שם ציין לדברי רש"י בשבת קכד. דעיקר עשיית הקנים</p>	<p>לשולחן משום איעפוש לפי דלא סמכין אניסא. וכע"ז כתב הרדב"ו (תמו"מ ה. ב.).</p> <p>והמאירי ביומא שם כתב דהנס בלחם הפנים היה בבית ראשון בלבד, וכן בבית שני כשהיו כהנים גדולים צדיקים [עי' יומא ט.], אבל משהיו ממנין כהנים גדולים ע"י ממון נתקלקל הכל.</p> <p>והרדב"ו הנ"ל בפירושו שני כתב, דאדרבה כל עשיית הקנים היה כדי להגדיל הנס, שאע"פ שהרוח היתה מנשבת בלחם תורו וכפי הטבע היה ראי שיתקור, היה עומד כל השבוע חם עד שעת הלוקחו.</p>
--	---	--